

การนำเสนอพระกิตติคุณในบริบทไทย

ศจ. ดร. สตีฟ เทย์เลอร์

steve@bbsthailand.org

ศูนย์กลางของข่าวประเสริฐหรือพระกิตติคุณคือ พระเยซูคริสต์ หรือพูดอีกแบบหนึ่ง พระองค์เองคือ พระกิตติคุณ พระคัมภีร์จึงนำเสนอพระกิตติคุณในหลายๆ แนว บางครั้งจะนำเสนอในแนวของ “แผ่นดินพระเจ้า” หรือ “การครอบครองของพระเจ้า” เช่น “ข่าวประเสริฐเรื่องแผ่นดินของพระเจ้าจะถูกประกาศไปทั่วโลก...” (มัทธิว 24:14) บางครั้งจะนำเสนอในแนวของ “พันธสัญญา” เช่น “...คนต่างชาติได้เป็นผู้ร่วมรับมรดก...เป็นผู้มีส่วนร่วมในพระสัญญาในพระเยซูคริสต์โดยทางข่าวประเสริฐ” (เอเฟซัส 3:6) และบางครั้งจะนำเสนอในแนวของ “การทรงสร้าง” เช่นในการบรรยายของเปาโลใน โครินธ์ 1:15 - 23 เรายังมีพระกิตติคุณเรื่องพระเยซูเป็นเล่มๆ (มัทธิว มาระโก ฯลฯ) และทั้งพระธรรมโรมนับได้ว่าเป็นการสรุปพระกิตติคุณของเปาโล (ดู โรม 1:1,2,9,15,16,17; 2:16; 11:28; 15:16,19,20; 16:25)

ข่าวประเสริฐหรือพระกิตติคุณตามหลักพระคัมภีร์ จึงไม่ใช่เพียงข้อความสั้นๆ ที่เราประกาศกับคนที่ไม่เชื่อ แต่มีทั้งกว้างและแคบในเวลาเดียวกัน กว้างเพราะว่าสามารถอธิบายได้เป็นหลายๆ แนว และแคบเพราะศูนย์กลางคือพระเยซูเท่านั้น และสิ่งที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการนำเสนอพระกิตติคุณในพระคัมภีร์ ก็คือจะนำเสนอในทางที่เหมาะสมสำหรับแต่ละบริบทเสมอ เช่น เมื่อผู้ฟังเป็นชาวยิว จะพูดถึงพระองค์ในฐานะเป็นพระคริสต์คือพระเมสสิยาห์ (Messiah) แต่เมื่อผู้ฟังเป็นชาวกรีกชาวโรมันจะพูดถึงพระองค์ในฐานะเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า (LORD) เป็นต้น

วิธีนำเสนอพระกิตติคุณในเมืองไทย ส่วนมากถูกพัฒนาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากภาคตะวันตก และเนื้อหามักจะเน้นความบาปของมนุษย์และความรู้สึกผิด (sin/guilt) แต่จิตใจของคนไทยไม่ค่อยจะเข้าถึงเรื่องนี้เท่าไร บริบทไทยจะคล้ายกับเอเชียทั่วไป มักจะมีความรู้สึกและให้ความสนใจในเรื่องเกียรติยศ ศักดิ์ศรี บารมี การเสียหน้า ความอับอาย ความอับยศ และความละอายใจมากกว่า (honor/shame)

วิธีการนำเสนอพระกิตติคุณ จะดีหรือไม่ ก็วัดได้โดยพิจารณาคำถามอย่างน้อยสามคำถามต่อไปนี้...

1. พระเจ้าเป็นศูนย์กลางของการนำเสนอ หรือมนุษย์และความต้องการของมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ?

เราต้องประกาศพระกิตติคุณแห่งพระเยซูคริสต์เจ้า โดยยกพระเจ้าเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่การพ้นทุกข์ ความมั่งคั่ง หรือความสุขของมนุษย์เป็นศูนย์กลาง หรือแม้แต่การไถ่บาปของมนุษย์ไม่ควรเป็นหัวใจ หัวใจจะต้องเน้นถึงการที่มนุษย์จะยอมรับและถวายเกียรติพระเจ้า ผู้สมควรได้รับการสรรเสริญและเกียรติยศทั้งสิ้น มนุษย์จะได้รับผลประโยชน์อย่างแน่นอน โดยเฉพาะการไถ่บาป แต่นั่นไม่ควรเป็นจุดเน้นหรือจุดที่สำคัญที่สุด เราคงจะสังเกตว่า หลายครั้งจะมีการนำเสนอพระกิตติคุณโดยเห็นแก่ความต้องการของมนุษย์เป็นหลัก มากกว่าเกียรติยศของพระเจ้า

2. การนำเสนอเป็นที่เข้าใจ และเข้าถึงใจของผู้ฟังหรือไม่ ?

เราอาจจะคิดว่าเราได้สื่อสารพระกิตติคุณให้คนหนึ่งเข้าใจแล้ว เนื่องจากได้อธิบายข่าวประเสริฐตามรูปแบบหนึ่งรูปแบบใด แต่เราต้องกลับมาพิจารณาว่า เขาเข้าใจสิ่งที่เราพูดอย่างแท้จริงหรือไม่ คำบางคำ (เช่น “บาป”) เราอาจเข้าใจแบบหนึ่ง แต่เขาอาจจะเข้าใจอีกแบบหนึ่ง และถ้าเราใช้วิธีอธิบายข่าวประเสริฐที่มาจากภาคตะวันตก สิ่งนั้นอาจจะเข้าถึงใจคนตะวันตก แต่อาจไม่เข้าถึงใจคนไทย

3. การนำเสนอ นำไปสู่การกลับใจ และการเชื่อวางใจ หรือไม่ ?

การตอบสนองของผู้ฟังควรรวมทั้งสองอย่างนี้เสมอ คือ เกิดใจสำนึกหันกลับจากทางเดิม และเชื่อวางใจในพระองค์ (ศรัทธา) พระเยซูตรัสว่า "...จะต้องประกาศทั่วทุกประชาชาติในพระนามของพระองค์เรื่องการกลับใจใหม่..." (ลูกา 24:47) และเมื่ออัครทูตประกาศพระกิตติคุณในพระธรรมกิจการ เขานำคนมาถึงการกลับใจเสมอ เช่น เมื่อเปโตรประกาศในวันเพ็นเทคอสต์ ผู้ฟังตอบสนองด้วยความรู้สึกแปลบปลាบใจ เปโตรจึงกล่าวว่า "จงกลับใจใหม่..." (กิจการ 2:38) แล้วในบทต่อไป... "เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจงกลับใจและหันมาหาพระเจ้า..." (กิจการ 3:19) และถ้อยคำของเปาโลด้วยในบทที่สิบเจ็ด "ในเวลาที่มีมนุษย์ยังขาดความรู้ พระเจ้าไม่ทรงถือโทษ แต่บัดนี้ พระเจ้าตรัสสั่งมนุษย์ทั้งปวงทั่วทุกแห่งให้กลับใจใหม่" (กิจการ 17:30) แต่ในการนำเสนอพระกิตติคุณในทุกวันนี้ เรามักจะพบว่า การนำเสนอมุ่งให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อ หรือที่เราเรียกกันว่า "รับเชื่อ" แต่น้อยครั้งจะเกิดการสำนึกและการกลับใจ ที่นี้ผมต้องการเน้นว่า มักจะไม่ค่อยเห็นการสำนึกหรือการกลับใจ แต่แม้แต่การ "รับเชื่อ" อาจจะไม่ได้นิยามความว่า ผู้ฟังเกิดความศรัทธาจริง ๆ อาจหมายถึงแค่เชื่อว่าพระเจ้ามีจริงเท่านั้นเอง

การนำเสนอพระกิตติคุณโดยเน้นพระสิริและพระเกียรติของพระเจ้า

ผมอยากเสนอว่า ให้เราพิจารณาวิธีการนำเสนอพระกิตติคุณในลักษณะที่คิดว่าน่าจะสอดคล้องกับคนไทย และที่ยังเป็นรูปแบบที่พระคัมภีร์เน้นด้วย เป็นแค่ข้อเสนอ ไม่ใช่ความคิดที่สำเร็จรูป แต่ขอให้คนอื่น ๆ ลองคิด ทดสอบ และนำเสนอเพิ่มเติมต่อไป

ตามที่ได้พูดมาแล้ว คนไทยมักจะสนใจและตระหนักถึงเรื่องเกี่ยวกับ เกียรติยศ ศักดิ์ศรี บารมี การเสียหน้า ความอับอาย ความอับยศ และความละอายใจ พระกิตติคุณต้องศูนย์กลางที่พระเจ้า พระคัมภีร์เริ่มต้นด้วย "พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างฟ้าและแผ่นดิน" ไม่เพียงสร้างฟ้าและแผ่นดินเท่านั้น แต่พระเจ้าทรงสร้างและประทานชีวิตแก่เราด้วย แต่ในพระธรรมโรมบทที่หนึ่ง เราอ่านว่า "ถึงแม้ว่าเราได้รู้จักพระเจ้าแล้ว เขาก็ไม่ได้ถวายพระเกียรติแด่พระองค์ให้สมกับที่ทรงเป็นพระเจ้า หรือขอบพระคุณพระองค์" (โรม 1:21) สิ่งนี้อายมาก พระเจ้าผู้สูงสุด ที่ให้กำเนิดเรา เรากลับไม่ให้เกียรติ (ให้สังเกตว่า ที่นี้เปาโลนิยามปัญหามนุษย์ ไม่ใช่ด้วยคำว่า "บาป" แต่โดยอ้างอิงถึงการไม่ให้เกียรติพระเจ้า คำว่า "บาป" เปาโลค่อยอธิบายต่อไปว่า เป็นการ "เสื่อมจากพระสิริของพระเจ้า" 3:23 - ยังอ้างอิงถึงพระสิริหรือพระเกียรติของพระเจ้า)

จริงๆ แล้ว คนไทยส่วนมากไม่ได้ปฏิเสธว่ามีพระเจ้า ศาสนาพุทธไม่ได้สอนว่า "มีพระเจ้าหรือไม่มีพระเจ้า" และคงยังไม่ต้องพยายามหาข้อพิสูจน์ทำไมควรเชื่อว่ามีพระเจ้า เพราะคนไทยส่วนมากเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่แล้ว มักจะขอพระพรจาก "สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก" เสมอ เพียงแต่ไม่ได้ตระหนักถึงการเป็นผู้สร้างและการเป็นผู้สูงสุดเพียงแท้ของพระองค์

ซึ่งเป็นจุดนี้แหละที่ผมอยากเสนอว่า เรื่องนี้เป็นช่องทางที่ดีที่จะเริ่มต้นพูดถึงพระกิตติคุณ โดยเน้นว่า พระเจ้าทรงเป็นผู้สร้างเรา เป็นผู้ทรงพระสิริ สมควรที่เราจะให้เกียรติและเชื่อฟัง แต่เรากลับไม่สนใจพระองค์ ไม่กตัญญู ไม่ให้เกียรติเห็นแก่ตัวเองฝ่ายเดียว เปรียบเสมือนคนที่อกตัญญูพ่อแม่ที่ใช้ชีวิต ไม่คิดจะทดแทนพระคุณของพ่อแม่หรือไม่ตอบแทนค่าน้ำนมของแม่ผู้ให้กำเนิด และอีกตัวอย่างหนึ่ง คือ ถ้าหากเรามีโอกาสเข้าไปหาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ไม่สนใจพระองค์ ไม่ให้เกียรติพระองค์อย่างที่เราควรจะเป็น จะถือว่าเราทำผิด แต่เราทั้งหลายก็ได้ทำเช่นนี้กับพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่ และทำให้พระองค์อับอายขายหน้า อย่างไรก็ตาม... พระเยซูมาถวายเกียรติพระเจ้าด้วยสิ้นสุดชีวิตของพระองค์ ได้สำแดงพระสิริของพระองค์ด้วย (ยอห์น 17 และหลายข้ออีกมากมายในพระธรรมยอห์น พระธรรมเอเฟซัส

ฯ) และเพื่อจะนำเรากลับมาคืนดีกับพระเจ้า พระเยซูได้เชื่อฟังพระเจ้าจนถึงที่สุด พระองค์รับความอับอายและการ
สาปแช่งที่ควรตกที่เรา โดยมนุษย์เราตรึงพระองค์ให้ตายที่กางเขน พระเจ้าจึงยกพระเยซูเป็นขึ้นมาจากตาย ยกพระองค์
เป็นที่สูงสุด เพื่อทุกคนที่วางใจในพระองค์จะได้รับการคืนดีกับพระเจ้า บัดนี้พระเจ้าจึงเรียกเราให้กลับใจและเชื่อวางใจใน
พระเยซู เพื่อจะมีชีวิตที่สรรเสริญพระเจ้าต่อไป

ที่เขียนมาเป็นเพียงข้อความนำร่องเท่านั้น ยังต้องช่วยกันคิด พิเคราะห์ ทดสอบ และนำเสนอเพิ่มเติมต่อไป แต่
เรื่องพระสิริและพระเกียรติของพระเจ้า เป็นแนวทางที่ผู้เขียนพระคัมภีร์ได้ใช้บ่อยครั้งเมื่อพูดถึงข่าวประเสริฐ ฟังน้องลอง
สังเกตดูเมื่ออ่านพระคัมภีร์ต่อไปครับ

(หนังสือแนะนำเพื่ออ่านเพิ่มเติม Jackson Wu. One Gospel for All Nations: A Practical Approach to Biblical
Contextualization. Pasadena: William Carey Library, 2015)